

Obsah

Předmluva ke třetímu vydání	9
1 Současné konceptce manželské terapie	11
1.1 Dynamická manželská terapie	13
1.1.1 Vědomá a nevědomá manželská smlouva	13
1.1.2 Přenos neuspokojených potřeb z dětství	15
1.1.3 Modely z primární rodiny	15
1.1.4 Kombinace typů osobnosti	19
1.1.5 Dynamika vývoje	22
1.2 Behaviorální a kognitivní manželská terapie	23
1.2.1 Vzájemné kladné chování	24
1.2.2 Nácvik dovedností	25
1.2.3 Manželská dohoda o změnách chování	26
1.2.4 Opravování nesprávných předpokladů	28
1.2.5 Změna a akceptace	30
1.3 Humanisticko-psychologická manželská terapie	31
1.3.1 Otevřená komunikace	31
1.3.2 Odreagování agresivních pocitů	32
1.3.3 Empatie, vřelost a opravdovost	32
1.3.4 Otevřené manželství	33
1.4 Systémová pojetí v manželské terapii	35
1.4.1 Obecné systémové pojetí	35
1.4.2 Rodinná systémová pojetí	36
1.4.3 Systemická terapie	39
1.4.4 Narativní terapie	41
1.5 Racionálně edukativní manželská terapie	43
1.6 Hodnotové pojetí manželské terapie	46
1.6.1 Osobní zralost a kooperativní strategie	46
1.6.2 Víra a uplatnění zásad křesťanské morálky	47
1.7 Syntetické pojetí manželské terapie	49
1.7.1 Minulost a přítomnost	49
1.7.2 Jedinec a systém	49
1.7.3 Realita a ideály	50
1.7.4 Obecné a zvláštní	50

2	Nácvik komunikace	52
2.1	Výchozí postup při nácviku komunikace	52
2.2	Verbální chování jako faktor ovlivňovaný a ovlivňující	54
2.3	Sdělování	55
2.4	Přijem sdělení	56
2.5	Odstranění vzájemného obviňování	57
2.6	Pozitivní komunikace a zvládnání agresivních pocitů	59
2.7	Akceptování rozdílů	63
2.8	Průběh nácviku komunikace	63
2.9	Nácvik řešení problémů	64
2.10	Technické pomůcky při nácviku	66
2.11	Návod k řešení problémů	71
2.12	Manželská taktika	73
2.13	Konstruktivní hádka	77
3	Základní typy problémů a jejich řešení	81
3.1	Osobnosti manželů	82
3.1.1	Normální rysy osobnosti	82
3.1.2	Abnormální rysy osobnosti	84
3.1.3	Podněty pro praxi	92
3.2	Manželský vztah	93
3.2.1	Volba partnera	93
3.2.2	Očekávání žen a mužů v manželství	96
3.2.3	Determinanty vztahu odvozené z primární rodiny	108
3.2.4	Profily vztahů	112
3.2.5	Láska	116
3.3	Vývoj vztahu v čase	126
3.3.1	Vývojová stadia	126
3.3.2	Druhé manželství	129
3.3.3	Vývojové krize	133
3.4	Vnitřní manželské situace	136
3.4.1	Rodinné hospodaření	137
3.4.2	Trávení volného času	138
3.4.3	Výchova dětí	140
3.4.4	Sexuální soužití	144
3.5	Vnější vlivy	154
3.5.1	Rodiče a příbuzní	154
3.5.2	Přátelé, známí, sousedé	159
3.5.3	Mimomanželský kontakt a mimomanželský vztah	160
3.5.4	Jiné	174
4	Organizace a taktika terapie	177
4.1	Práce s jedním z manželů	177
4.1.1	Důvody volby	177
4.1.2	Používané metody	178

4.2 Společná sezení s dvojicí	181
4.2.1 Nárys průběhu	181
4.2.2 Stadia společné terapie	184
4.2.3 Kombinace s individuálními sezeními	187
4.3 Skupinová manželská terapie	189
4.3.1 Formy práce s dvojicemi ve skupině	190
4.3.2 Speciální skupinové techniky	193
4.4 Chování a postoje terapeuta	195
4.4.1 Direktivní a nedirektivní přístup	195
4.4.2 Ostražitost a důvěra	197
4.4.3 Rozum a emoce	197
4.4.4 Úsilí a rezignace	199
4.5 Rozvodová terapie	200
4.5.1 Předrozvodové období	201
4.5.2 Rozvodové období	205
4.5.3 Porozvodové období	206
4.5.4 Závěrečné poznámky	208
5 Výzkum manželské terapie	211
5.1 Metody posuzování efektu manželské terapie	211
5.1.1 Dotazníky manželského přizpůsobení	211
5.1.2 Jiné dotazníky	213
5.1.3 Metody posuzování chování a interakce	215
5.2 Příklady výzkumu s kontrolní skupinou	217
5.2.1 Behaviorální terapie a kontrolní skupina čekatelů	218
5.2.2 Behaviorální a komunikační terapie	219
5.2.3 Skupinová behaviorální a interakční terapie	219
5.2.4 Mnichovská studie	220
5.2.5 Brněnská studie	221
5.2.6 Další výzkumy	223
5.2.7 Závěr	226
Přílohy	227
1 Test manželského přizpůsobení (Locke-Wallace)	227
2 Test manželského přizpůsobení (Locke-Williamson)	230
3 Test dyadického přizpůsobení (Spanier)	235
4 Kroměřížský dotazník vlivu rodiny na manželskou spokojenost	239
Literatura	241
Jmenný rejstřík	252
Věcný rejstřík	254